

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
“ _____ ” _____ 2016 року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

06-12-01

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»**

для студентів усіх спеціальностей НУВГП

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Робоча програма навчальної дисципліни „Історія та культура України“ для студентів усіх спеціальностей НУВГП. – Рівне: НУВГП, 2016. – 16 с.

Розробники:

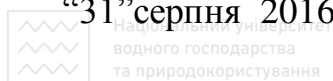
Гром Віктор Миколайович, старший викладач кафедри українознавства

Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства

Протокол від “31” серпня 2016 року № 01

“31”серпня 2016 року Завідувач кафедри _____ Л.Д. Малевич

Схвалено науково-методичною радою НУВГП

Протокол від “21” вересня 2016 року № 7

“21 ” вересня 2016 року Голова _____ О.А. Лагоднюк

Національний університет
водного господарства
та природокористування

© Гром В. М.,

© Клинова-Дацюк Г.Д., 2016 рік

© НУВГП, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
 <p>Кількість кредитів – 4</p>	<p>Для всіх спеціальностей НУВГП</p>	<p>Нормативна</p>	
 <p>Кількість кредитів – 4</p>		<p>Рік підготовки:</p>	
<p>Вмістових модулів – 2</p>		1-й	1-й
<p>Загальна кількість годин – 120</p>		<p>Семестр</p>	
		1-й	1-й
	<p>Рівень вищої освіти: бакалавр</p>	<p>Лекції</p>	
<p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 5</p>		20 год.	2 год.
		<p>Практичні, семінарські</p>	
		22 год.	4 год.
		<p>Самостійна робота</p>	
	78 год.	114 год.	
	<p>Вид контролю: екзамен</p>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – охарактеризувати основні етапи, закономірності та особливості історико-культурних і державотворчих процесів в Україні, становлення соціокультурної ідентичності та досягнення національної культури, їх значення в світовому етнокультурному просторі.

Основні завдання курсу:

Відповідно до освітньо-професійної програми з навчальної дисципліни „Історія та культура України” студент повинен **знати**:

- закономірності та періодизацію історико-культурних процесів, першоджерела, основні терміни і поняття;
- визначальні етапи українського етногенезу і державотворення, історико-етнографічні регіони України;
- умови розвитку та особливості формування української культури як інтегруючої системи національних цінностей, місце та значення української культури у світовому культурному процесі;
- зміст основних архітектурних, образотворчих, літературних стилів і напрямів, найважливіші писемні, архітектурно-мистецькі та історико-культурні пам'ятки, розвиток освіти, науки і книгодрукування;
- діяльність громадських, політичних, науково-освітніх, культурно-церковних організацій в Україні та діаспорі;
- внесок українських діячів у світову культуру та цивілізацію, національні традиції та новітні технології;
- історичні особливості пошуку оптимальних моделей становлення суверенної української держави, сучасні тенденції суспільно-політичного і культурного розвитку.

Відповідно до освітньо-кваліфікаційної програми з навчальної дисципліни „Історія та культура України” студент повинен **уміти**:

- систематизувати та аналізувати провідні тенденції суспільно-політичного і духовного розвитку, історичні події, факти, документи;
- здійснювати порівняльний аналіз історичних явищ та подій, культурних здобутків різних історичних епох;
- визначати основні періоди, закономірності та особливості розвитку, зовнішні та внутрішні чинники державотворчих і етнокультурних процесів в Україні та світі;
- розуміти особливості державно-політичного та культурного розвитку українського суспільства у складі різних держав та на сучасному етапі становлення суверенної української держави;
- визначати характерні риси становлення української національної культури та її роль і місце у світовому культурному просторі;
- розрізняти твори мистецтва та літератури за епохами і напрямами;
- характеризувати творчі досягнення, наукові відкриття та історико-культурні пам'ятки в Україні в контексті розвитку європейської та світової цивілізації.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

„Історія та культура України від первісної доби до кінця XVIII ст.“

Тема 1. Первісне суспільство. Давні народи та культури на території сучасної України

Предмет і завдання курсу „Історія України та української культури”, джерела та література. Первіснообщинний лад. Культура первісного суспільства. Палеолітичне мистецтво. Мізинська стоянка. Меандровий орнамент. Кам’яна могила. Петрогліфи. Трипільська цивілізація.

Давні кочові народи – киммерійці, скіфи, сармати. Військове мистецтво, релігійні вірування, кургани, пам’ятки культури. „Звіриний стиль“.

Античні міста-держави Північного Причорномор’я. Право і законодавство. Писемність, освіта, наука. Образотворче мистецтво, скульптура, монументальний і станковий живопис. Література і фольклор. Театр і музика.

Походження і розселення слов’ян. Писемні та археологічні джерела. Зарубинецька і Черняхівська культури. Венети, анти, склавіни. Велике переселення народів. Східнослов’янські союзи племен. Культура, традиції, побут, вірування східних слов’ян. Типи поселень. Система укріплень. Матеріальна і духовна культура. Мова, писемність, календар. Сакральні та фольклорні пам’ятки. Збруцький ідол. Родинно-обрядові пісні.

Тема 2. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство

Передумови утворення та теорії походження Київської Русі. Етимологія слів „Русь“, „руси“, „Руська земля“. Князі Аскольд, Дір, Олег, Ігор, Ольга, Святослав. Слов’янські просвітителі Кирило і Мефодій. Піднесення Русі за Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха. Хрещення Русі та його вплив на суспільно-політичний і культурний розвиток.

Роздробленість Русі у XII–XIII ст. Боротьба за київську спадщину. Перші літописні згадки етноніма Україна. Галицькі та волинські землі. Галицький князь Ярослав Осмомисл. Роман Мстиславович – засновник Галицько-Волинської держави. Монгольська навала на Русь. Король Данило Галицький та його нащадки.

Християнство як чинник державотворчих і культурних процесів. Традиції і новації. Школи, писемність, освіта, наукові знання. Право та законодавство („Руська правда”, „Правда Ярославичів“ та ін.).

Книжкові і писемні пам’ятки („Слово про закон і благодать“. „Остромирове Євангеліє“, „Ізборники“, „Повчання“, „Мстиславове Євангеліє“, „Слово о полку Ігоревім“, Києво-Печерський патерик та ін.). Мініатюри. Літописання. Повість минулих літ. Київський літопис. Галицько-Волинський літопис.

Містобудування, архітектура і скульптура. Культові споруди, церкви, собори та монастирі у Києві, Вишгороді, Чернігові, Переяславі, Каневі, Овручі, Володимирі-Волинському, Галичі, Холмі та ін. Особливості будівельної техніки.

Монументальний живопис, фрески та мозаїки. Іконописання. Вишгородська, Холмська, Дорогобузька ікони.

Декоративно-ужиткове мистецтво. Художнє ремесло. Музична культура. Церковний спів. Дзвони. Усна народна творчість. Билини.

Тема 3. Русь-Україна у XIV – першій половині XVII ст.

Доба Ренесансу

Захоплення українських земель Литвою та Польщею. Кревська унія. Соціально-економічний і культурний розвиток. Поширення гуманістичних і реформаційних ідей. Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський. Пересопницьке Євангеліє. Литовські статuti. Люблінська унія. Річ Посполита. Князь К.-В. Острозький та його культурна праця. Острозька академія. Іван Федоров. Острозька Біблія. Наступ католицизму. Посилення соціально-економічного і національно-релігійного гніту. Формування козацтва та Запорозької Січі. Козацькі війни та повстання. Брестська церковна унія. Полемічна література. Іван Вишенський. Мелетій Смотрицький. Православні міщанські братства та їх роль у розвитку української культури. Військово-політична та реформаторська діяльність гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного та київського митрополита Петра Могили. Відновлення православної церкви. Хотинська битва. Повстанський рух у 1620-х–1630-х рр. Заснування друкарні у Києво-Печерській лаврі. Києво-Могилянський колегіум (академія). Розвиток друкарства, освіти, науки і мистецтва.

Ренесансний стиль. Архітектура і містобудування. Замки, фортеці, палаци, монастирі і церкви у Білгороді-Дністровському, Дермані, Дрогобичі, Жовкві, Зимному, Кам'янці-Подільському, Крем'янці, Луцьку, Львові, Межирічі, Острозі, Хотині та ін. Скульптура. Живопис. Історичний портрет. Іконостаси. Музична культура. Театр. Історичні думи та пісні. Декоративно-ужиткове мистецтво.

Тема 4. Державно-політичний та культурний розвиток українських земель у XVII – XVIII ст. Козацьке бароко

Національно-визвольна війна та утворення козацько-гетьманської держави у середині XVII ст. Богдан Хмельницький. Основні періоди війни, битви і договори. Переяславська рада та „Березневі статті“ 1654 р. Адміністративно-територіальний устрій Війська Запорозького. Органи влади. Господарство, фінанси. Дипломатична діяльність. Збройні сили. Військові дії у 1654-1656 рр. Віленська угода. Нова коаліція з Семигородом, Швецією та Бранденбургом.

Гетьман Іван Виговський. Гадяцька угода. „Переяславські статті“ Юрія Хмельницького. Андрусівське перемир'я. Поділ України на Лівобережну та Правобережну. Петро Дорошенко. Турецький протекторат. Руїна. „Вічний мир“. Підпорядкування Київської митрополії московському патріарху. Гетьман Іван Мазепа. „Коломацькі статті“. Соціальна і культурна політика. Боротьба за державність. Полтавська битва. Пилип Орлик. „Конституція“ 1710 р. І.Скоропадський. Інкorporаційна політика царизму. Малоросійська колегія.

Наказний гетьман П.Полуботок. Д.Апостол. Правління гетьманського уряду. К.Розумовський. Ліквідація козацької державності. Знищення Запорозької Січі.

Правобережна Україна у складі Речі Посполитої. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Слобідська Україна. Колонізація південноукраїнських земель.

Історичні умови та особливості духовного розвитку. Вплив козацького державотворення на формування національної культури і свідомості. Козацьке бароко. Розвиток освіти, науки, книгодрукування. Києво-Могилянська академія. Колегіуми у Чернігові, Харкові, Переяславі. Греко-католицькі і католицькі навчальні заклади. Львівський університет.

Усна народна творчість та література. Народні думи, ліричні та історичні пісні. Козацькі літописи С.Величка, Самовидця, Г.Грабянки. „Хроніка...“ Феодосія Сафоновича. „Синопис“. Творчість Л.Барановича, Івана та Паїсія Величковських, І.Гізеля, І.Галятовського, С.Дівовича, Климентія Зинов'єва, Г.Кониського, Ф.Прокоповича, Г.Сковороди, Д.Туптала (Дмитра Ростовського) та інших видатних особистостей. Внесок українців у розбудову Російської імперії.

Музична культура. Шкільні театри, інтермедії, вертеп. Глухівська музична школа. Композитори М.Березовський, Д.Бортнянський, А.Ведель.

Визначні пам'ятки доби бароко, рококо, класицизму (архітектори І.Григорович-Барський, С.Ковнір, Я.Погрібняк, В.Растреллі, Й.Шедель, скульптор І.Пінзель).

Розвиток живопису. Школи іконопису і гравюри. Мистецтво портрета. Творчість В.Боровиковського, Григорія і Дмитра Левицьких, А.Лосенка, Й.Кондзелевича, І.Рутковича, братів Тарасевичів та інших українських майстрів. Народна картина „Козак Мамай“. Декоративно-ужиткове мистецтво.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

„Історія та культура України у XIX – XXI ст.“

Тема 5. Імперська доба. Національне відродження наприкінці XVIII – на початку XX ст.

Адміністративно-територіальний устрій та правове становище українських земель у складі Росії та Австрії. Особливості соціально-економічного і культурного розвитку. Буржуазні реформи. Суспільно-політичне життя. Культурний феномен малоросійства та рутенства.

Основні етапи і здобутки національно-культурного відродження від романтизму до реалізму і модерну. Формування української літературної мови і театру. І.Котляревський. Г.Квітка-Основ'яненко. М.Максимович. „Руська трійця“. „Кирило-Мефодіївське товариство“. Революційні події 1848-1849 рр. у західноукраїнських землях. Москвофіли і народовці. Т.Шевченко. Недільні школи. П.Чубинський і М.Вербицький – творці національного гімну „Ще не вмерла Україна“. Громади. М.Драгоманов. „Просвіти“. НТШ.

Інтелектуальні і культурні досягнення. Розвиток освіти і науки. Університети. Літературно-видавнича діяльність, преса, публіцистика. Творчість В.Винниченка, М.Коцюбинського, С.Руданського, М.Старицького, В.Стефаніка, І.Франка, Л.Українки. Українознавчі студії В.Антоновича, В.Гнатюка, Б.Грінченка, М.Грушевського, П.Житецького, Д.Яворницького.

Українські політичні партії. Братство Тарасівців. М.Міхновський. Український рух у період російської революції 1905-1907 рр. ТУП.

Архітектура, скульптура, живопис. Визначні пам'ятки та митці доби класицизму, реалізму, еkleктизму, модерну. Колекції і музеї. Меценати. Палацо-паркові ансамблі (Батурин, Біла Церква, Качанівка, Сокиринці, Умань та ін.).

Музична культура. М.Лисенко. Театральне мистецтво. Засновники і корифеї українського театру. Оперні театри в Києві, Одесі, Львові.

Декоративно-ужиткове мистецтво. Осередки народного мистецтва (Косів, Крелевець, Опішня, Петриківка).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 6. Перша світова війна. Національна революція та боротьба за українську державність у 1917-1921 рр.

Перша світова війна. Бойові дії на території України. Українські політичні та військові організації. Січові стрільці.

Становище в Україні після повалення царизму. Утворення Центральної Ради. М.Грушевський. Український національний конгрес. Українізація війська. I Універсал. Проголошення автономії. Створення Генерального секретаріату. В.Винниченко, С.Петлюра. II Універсал. Тимчасова інструкція російського уряду. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Українська Народна Республіка. Встановлення радянської влади в Харкові. Ультиматум РНК Росії та вторгнення більшовицьких військ в Україну. Бій під Крутами. IV Універсал ЦР, проголошення незалежності УНР. Брестський мир та його наслідки. Завершальний період Центральної Ради, підсумки її діяльності.

Українська держава Павла Скоропадського. Директорія УНР. Революційні події у Галичині, проголошення ЗУНР. Злука УНР та ЗУНР 22.01.1919 р. Наступ більшовиків. УСРР та її політика. Боротьба за владу у 1919-1920 рр. Селянський та повстанський рух. Н.Махно. I Зимовий похід. Варшавський договір. Радянсько-польська війна 1920 р. Ризький мирний договір. II Зимовий похід. Підсумки та уроки Української національної революції.

Розвиток культури. Національно-культурне будівництво в УНР, Українській Державі, ЗУНР, УСРР. Освіта і наука. Д.Багалій, М.Василенко, Д.Дорошенко, С.Єфремов, А.Кримський, І.Огієнко, І.Стешенко, М.Туган-Барановський, П.Тутковський. Українські школи, гімназії та університети. Академія наук. В.Вернадський. Образотворче мистецтво. Академія мистецтв. М.Бойчук, М.Жук, Василь та Федір Кричевські, Г.Нарбут, Д.Щербаківський.

Літературна творчість (О.Олесь-Кандиба, М.Семенко, В.Сосюра, П.Тичина та ін.). Музична культура і театр (А.Бучма, М.Заньковецька, О.Кошиць, Л.Курбас, М.Леонтович, І.Мар'яненко, М.Садовський, П.Саксаганський, К.Стеценко, Л.Старицька-Черняхівська, Г.Юра).

Тема 7. Україна у 1920-х – 1930-х рр. „Розстріляне відродження“

Міжнародна діяльність УСРР на початку 1920-х рр. Соціально-економічне і політичне становище. Повстанський рух. Холодноярська Республіка. Голод 1921-1923 рр. Перехід до НЕПу. Створення СРСР. Проведення політики коренізації.

Українізація, її суть та наслідки. Національно-державне будівництво. Націонал-комунізм (О.Шумський, М.Скрипник, М.Хвильовий, М.Волобуєв). Літературно-мистецькі організації та об'єднання („Гарт“, „ВАПЛІТЕ“ та ін.), літературні дискусії.

Література і мистецтво. Розвиток архітектури, скульптури, живопису в Радянській Україні (П.Альошин, О.Вербицький, Д.Дяченко, В.Заболотний, І.Іжакевич, Василь та Федір Кричевські, І.Кавалерідзе, В.Касіян, М.Самокиш, О.Щусєв та ін.). Митці-авангардисти (О.Богомазов, М.Бойчук, М.Глущенко, К.Малевич, І.Падалка, А.Петрицький, В.Седляр та ін.). Радіо і кіномистецтво (Д.Демуцький, О.Довженко, І.Кавалерідзе, І.Савченко). Драматургія, театр (М.Куліш, Л.Курбас). Релігійне життя. УАПЦ. Митрополит В.Липківський.

Утвердження сталінського тоталітарного режиму та адміністративно-командної системи. Індустріалізація та колективізація. Голодомор 1932-1933 рр. Політичні процеси. Репресії та переслідування. „Розстріляне відродження“. „Культурна революція“ та її наслідки. Знищення церков. Ліквідація неграмотності. „Соціалістичний реалізм“.

Освіта і наука. М.Боголюбов, М.Грушевський, Ю.Кондратюк, С.Корольов, М.Кравчук, І.Курчатова, Л.Ландау.

Західноукраїнські землі в складі Польщі, Румунії і Чехословаччини. Соціально-політичний та господарський розвиток. Кооперативний рух. УГКЦ. Митрополит А.Шептицький. Створення та діяльність ОУН. Українське питання напередодні II Світової війни. Проголошення Карпатської України. Августин Волошин.

Розвиток української культури у західноукраїнських землях та в еміграції. Науково-культурні і мистецькі центри у Львові, Варшаві, Відні, Берліні, Празі, Парижі (Український таємний університет, НТШ, УВУ, наукові інститути, школи, Могилянсько-Мазепинська академія, Музей визвольної боротьби, Бібліотека ім. С.Петлюри та ін.).

Тема 8. Україна у Другій світовій війні та у післявоєнний період

Початок Другої світової війни. Включення західноукраїнських земель до складу УРСР. Напад Німеччини на СРСР. Воєнні операції 1941-1942 рр. Проголошення у Львові 30.06.1941 р. Акту відновлення української державності. С.Бандера. Я.Стецько. Окупаційний режим в Україні. Рух Опору. Т.Бульба-Боровець. А.Мельник. О.Теліга. О.Ольжич. Українська Повстанська Армія. Бойові дії. Преса. Публіцистика. Радянські партизани і підпільники. Бойові дії у 1943-1944 рр. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини та Японії. Підсумки війни.

Україна на міжнародній арені. Створення ООН. Адміністративно-територіальні зміни. Врегулювання західних кордонів. Переселення і депортації.

Операція „Вісла“. Радянізація Західної України. Ліквідація УГКЦ. Й.Сліпий. Боротьба ОУН-УПА. Ніл Хасевич.

Відбудова народного господарства. Голод 1946-1947 рр. Культурно-ідеологічні процеси. „Ждановщина“. „Лисенківщина“. Звинувачення українських діячів у „буржуазному націоналізмі“, „політичних помилках“ і „перекрученнях“ (К.Данькевич, О.Довженко, М.Рильський, В.Сосюра, Ю.Яновський, К.Гуслистий, М.Петровський та ін.).

Відновлення в еміграції діяльності НТШ, УВАН, УВУ. Підготовка „Енциклопедії Українознавства“.

Тема 9. Україна у 1950-х – 1980-х роках. Проголошення державного суверенітету.

Україна після Сталіна. „Політична відлига“. Десталінізація. Реформи М.Хрущова, їх суперечливий і непослідовний характер. Автономістська політика П.Шелеста.

Науково-технічний прогрес. Освіта та наука. М.Амосов, О.Антонов, В.Глушков, С.Корольов, Б.Патон. Література і мистецтво. „Шістдесятники“. М.Вінграновський, А.Горська, І.Дзюба, І.Драч, В.Зарецький, Р.Іваничук, Ліна Костенко, Б.Олійник, Д.Павличко, Є.Сверстюк, І.Світличний, Л.Семикіна, В.Симоненко, Л.Танюк, В.Шевчук, Т.Яблонська та ін. „Клуби творчої молоді“. Українське „поетичне кіно“ (Ю.Ілленко, І.Миколайчук, С.Параджанов). Звинувачення митців у „формалізмі і абстракціонізмі“. Музична культура (О.Білаш, Д.Гнатюк, Р.Кириченко, І.Козловський, П.Майборода, А.Солов'яненко). Естрадне мистецтво (В.Івасюк, С.Ротару, Н.Яремчук та ін.).

Національно-культурне, правозахисне і релігійне дисидентство. Арешти і репресії (О.Бердник, П.Григоренко, Ю.Литвин, Л.Лук'яненко, В.Марченко, В.Мороз, Н.Світлична, В.Стус, О.Тихий, В.Чорновіл та ін.). „Самвидав“ як феномен культури. „Український вісник“. Українська Гельсінська Група.

Особливості політичного, економічного та культурного розвитку у 1970-х – 1980-х рр. Посилення застійних явищ, наростання соціально-духовних, демографічних і екологічних проблем. Російщення України. Заборона історичних досліджень, художньо-мистецьких творів.

Завершальний період СРСР. Перебудова. Чорнобильська катастрофа. Національно-культурне пробудження українського народу. Повернення забутої і „репресованої“ спадщини. Викриття злочинів тоталітаризму. Неформальні громадські організації. Виникнення умов для мистецького плюралізму й творчих експериментів. Поп-арт і молодіжні субкультури.

Товариство української мови ім. Т.Шевченка. Народний Рух України за перебудову. Відставка В.Щербицького. Ухвалення Закону про мови в Українській РСР, надання українській мові державного статусу. Ланцюг злуки. Перші демократичні вибори. Опозиційна Народна Рада. Декларація про державний суверенітет. Л.Кравчук. Закон про економічну самостійність. Економічна і політична криза. „Революція на граніті“. Голодування студентів. Відставка уряду.

Розвиток культури. Діяльність емігрантських та діаспорних культурно-мистецьких об'єднань, центрів, осередків, науково-освітніх установ (НТШ, УВАН, УІТ, КІУС, УНІГУ та ін.).

Тема 10. Україна – суверенна держава

На шляху до проголошення незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Кризові явища. Сепаратистські сили у Донбасі, Криму, Закарпатті. Кримська автономія. Всесоюзний референдум щодо збереження СРСР. Підготовка нового союзного договору. Московський путч. Акт незалежності України 24 серпня 1991 р. Розбудова державних та владних структур. Закон про громадянство. Декларація прав національностей. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. Вибори Президента України. Створення Збройних сил України. Проголошення СНД. Ухвалення державної символіки. Труднощі творення національної економіки. Гіперінфляція. Конституційний процес. Ухвалення Конституції. Запровадження гривні.

Зовнішня політика. Українсько-російські відносини. Проблема Криму і ядерного роззброєння. Євроатлантична інтеграція. Вступ до Ради Європи. Підписання договорів про дружбу, співпрацю та партнерство з Росією та Румунією. Хартія про особливе партнерство України та НАТО.

Наростання суспільно-політичних суперечностей на межі тисячоліть. Посилення олігархічних тенденцій. Формування громадянського суспільства. Помаранчева революція та її наслідки. Революція гідності. Анексія Криму. Війна на сході України.

Глобалізаційні та культурні процеси. Особливості розвитку сучасної української культури. Освіта і наука. Демократизація навчально-виховного процесу. Заклади нового типу. Державна мовна політика. Література та мистецтво. Будівництво храмів. Відродження традицій сакрального мистецтва в архітектурі і живописі, розвиток духовного хорового співу. Українська культура у світовому культурному просторі, розширення та інтенсифікація міжнародних зв'язків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1. Історія та культура України від первісної доби до кінця XVIII ст.								
<i>Тема 1.</i> Первісне суспільство. Давні народи та культури на території сучасної України	12	2	2	8	12	-	-	12
<i>Тема 2.</i> Київська Русь. Галицько-Волинське князівство	12	2	2	8	12	1		11
<i>Тема 3.</i> Русь–Україна у XIV–першій половині XVII ст. Доба Ренесансу	12	2	2	8	13		1	12
<i>Тема 4.</i> Державно-політичний та культурний розвиток українських земель у XVII–XVIII ст. Козацьке бароко	14	4	4	6	13	-	1	12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	50	10	10	30	50	1	2	47
Модуль 2. Історія та культура України у XIX – XXI ст.								
<i>Тема 5.</i> Імперська доба. Національне відродження наприкінці XVIII – на початку XX ст.	12	2	2	8	12	-	-	12
<i>Тема 6.</i> I Світова війна. Національна революція та боротьба за українську державність у 1917-1921 рр.	12	2	2	8	12	1	1	10
<i>Тема 7.</i> Україна у 1920–1930-х рр. „Розстріляне відродження“	12	2	2	8	12	-	1	11
<i>Тема 8.</i> Україна у Другій світовій війні та у післявоєнний період	12	2	2	8	12	-	-	12
<i>Тема 9.</i> Україна у 1950-х–1980-х рр. Проголошення державного суверенітету	11	1	2	8	11	-		11
<i>Тема 10.</i> Україна – суверенна держава	11	1	2	8	11	-	-	11
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	10	12	48	70	1	2	67
Усього годин	120	20	22	78	120	2	4	114

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФ	ЗФ
	Змістовий модуль I. Історія та культура України від первісної доби до кінця XVIII ст.		
1	Давня історія та культура України	2	
2	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство	2	
3	Русь-Україна у XIV – першій половині XVII ст. Доба Ренесансу	2	1
4	Національно-визвольна боротьба. Держава Богдана Хмельницького	2	1
5	Козацько-гетьманська держава у другій половині XVII–XVIII ст. Козацьке бароко	2	
	Змістовий модуль II. Історія та культура України у XIX–XXI ст.		
6	Національне відродження наприкінці XVIII – на початку XX ст.	2	
7	Національна революція та боротьба за українську державність у 1917-1921 рр.	2	1
8	Україна у 1920-х–1930-х рр. „Розстріляне відродження“	2	1
9	Україна у Другій світовій війні та у післявоєнний період	2	
10	Україна у 1950-х – 1980-х роках. Проголошення державного суверенітету	2	
11	Україна – суверенна держава	2	
	Усього	22	4

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів:

21 години – підготовка до аудиторних занять;

24 години – підготовка до контрольних заходів;

33 години – підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФ	ЗФ
1	Історико-культурні пам'ятки давньої України	7	11
2	Літопис руський	7	11
3	Пам'ятки сакрального мистецтва Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	10	12
4	Пересопницьке Євангеліє. Острозька Біблія.	10	13
5	Волинь у національно-визвольній боротьбі українського народу (XVI-XVII ст.)	7	11
6	Козацькі літописи. Конституція П.Орлика	7	11
7	Школи іконопису і гравюри в Україні	7	11
8	Українські архітектори і художники XIX–XX ст.	9	12
9	Український повстанський рух у XX ст.	7	11
10	Культура української діаспори	7	11
	Усього	78	114

6.2. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни „Історія та культура України“ є написання звіту за темами вказаними у п. 6.1.

Загальний обсяг звіту 8-10 сторінок. Звіт оформлюється на стандартному папері формату А4(210-297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та лівє – 20 мм., правє – 10 мм. Звіт може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою.

Захист звіту відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

7. Методи навчання

При вивченні курсу „Історія та культура України“ використовуються як традиційні, так і методи активного навчання:

- диспути; співбесіди; прес-конференції; „круглі столи“;
- використання ТЗН (кодоскоп, відеопроєктор, фотоальбоми, карти, схеми);
- екскурсії.

8. Методи контролю

На семінарських заняттях контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній формі.

Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою перевірки та захисту звіту за обраною темою.

Підсумковий контроль знань відбувається у формі екзамену (усно)

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2							
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

10. Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Гром В.М. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з історії та культури України (для студентів усіх спеціальностей НУВГП). – Рівне, 2016. – 40 с.
2. Гром В.М. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з історії України (для студентів усіх напрямів підготовки НУВГП) / 06-10-22. – Рівне, 2014. – 30 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2010
2. Гром В.М., Цибульський В.І. Історія України. – Рівне, 2009
3. Історія української культури / За ред. Грома В.М. – Рівне, 2012

Допоміжна

4. Баран В., Даниленко В. Україна в умовах системної кризи 1946-1980 рр. – К., 1999
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX ст. – К., 2000
6. Грушевський М.С. Історія України-Руси в 11 томах, 12 кн. – К., 1991-1998
7. Гуржій О., Чухліб Т. Гетьманська Україна. – К., 1999

8. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994-1995
9. Ісаєвич Я.Д. Українське книговидання. Витоки. Розвиток. Проблеми. – Львів, 2002
10. Історія України / За ред. Ю. Зайцева. – Львів, 2002
11. Котляр М. Галицько-Волинська Русь. – К., 1998
12. Кульчицький С.В., Мицик Ю.А., Власов В.С. Історія України. – К., 2008
13. Кульчицький С. Україна між двома війнами 1921-1939 рр. – К., 1999
14. Литвин В. М. Україна на рубежі тисячоліть 1991-2000 рр. – К., 2000
15. Літопис руський. – К., 1990
16. Мистецтво Київської Русі: Альбом / Ю.С. Асєєв. – К., 1989
17. Овсійчук В.А. Українське малярство Х–XVIII ст. Проблеми кольору. – Л., 1996
18. Острозька академія XVI-XVII ст. Енциклопедія. – Острог, 2011
19. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Харків, 2007
20. Полонська-Василенко Н. Історія України. – Т. 1-2. – К., 2002
21. Попович М. Нарис історії культури України. – К., 2001
22. Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. – К., 1999
23. Смолій В. Я., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.). – К., 1999
24. Степовик Д. Історія української ікони Х–XX ст. – К., 2008
25. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2009
26. Яворницький Д. Історія українських козаків: У 3-х т. – Львів, 1990-1992
27. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. – К., 2005

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки:
 - НУВГП – 33 000 м. Рівне, вул. О.Новака, 75;
 - Наукова бібліотека – 33 000, м. Рівне, майдан Короленка, 6;
2. [http // www. google. com. ua](http://www.google.com.ua);
3. цифровий репозиторій НУВГП.

водного господарства
та природокористування